

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Csp/96/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120423418
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Kováčiková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6120423418.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica, v právnej veci žalobcu J. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. X, XXX XX L. L., právne zastúpeného JUDr. Petrom Vachanom, advokátom, so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 42 350 026 proti žalovanému BENCONT INVESTMENTS, s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/ A, 831 04 Bratislava, IČO: 36 432 105, o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi žalobcom a Poštovou bankou a. s. dňa 30.06.2010 v článku 3 ods. 5 zmluvy o úvere č. 7492432610 na výkon zrážok zo mzdy (a iných príjmov).

Žalovaný je povinný oznámiť zamestnávateľovi žalobcu U N I M A T spol. s r.o., so sídlom J. I. Bajzu 11, 971 01 Prievidza, aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy žalobcu v súvislosti dohodou o zrážkach zo mzdy uzavretou medzi žalobcom a Poštovou bankou a. s. dňa 30.06.2010 v článku 3 ods. 5 zmluvy o úvere č. 7492432610.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu o výške trov konania vydaného po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Súd poučuje žalovaného, že je oprávnený podať žalobu vo veci samej, ktorou sa voči žalobcovi bude domáhať povinnosti strieť výkon zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej žalobcom a Poštovou bankou a. s. dňa 30.06.2010 v článku 3 ods. 5 zmluvy o úvere č. 7492432610, prípadne náhrady škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 18.11.2020 sa žalobca domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia zmluvného ustanovenia o dohode o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uvedeného v článku 3. bod 5 zmluvy o úvere č. 7492432610 zo dňa 30.06.2010 a vykonať oznámenie jeho zamestnávateľovi, aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy, poučiť žalovaného, že na Okresný súd Banská Bystrica môže podať proti žalobcovi žalobu o zaplatenie dlžných splátok úveru zo zmluvy o úvere č. 7492432610 zo dňa 30.06.2010. Svoj návrh odôvodnil tým, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 04.12.2015 sa žalovaný stal vlastníkom pohľadávky Poštovej banky a. s., ktorá vznikla porušením jeho platobnej disciplíny na základe zmluvy o úvere č. 7492432610 zo dňa 30.06.2010. Súčasťou zmluvy o úvere je v čl. 3 bod 5. dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, ktorá je ako neprijateľná zmluvná podmienka neplatná. Ide o spotrebiteľský právny vzťah, návrh zmluvy býva často predtlačenej na formulároch s tým, že spotrebiteľ nemá možnosť dosiahnuť zmenu v návrhu zmluvy. Uvedené ustanovenie zmluvy o úvere predstavuje neprijateľnú podmienku, pretože nebolo individuálne dojednané a spôsobuje hrubú nerovnováhu vo vzájomných právach a povinnostiach zmluvných strán. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť prvok únieového práva, a to ex offa súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Krajský

súd Žilina rozsudkom zo dňa 26.02.2019 sp. zn. 5Co/234/2018 potvrdil rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10Csp/78/2017-116 zo dňa 29.01.2018, ktorým bola zmluva o úvere žalovaného pre neuviedenie údajov o celkovej čiastke spojenej so zaplatením úveru pre nesprávny údaj RPMN vyhodnotená ako bezúročná a bez poplatkov. Právny predchodca žalobcu sa pohľadávky z vyššie uvedenej zmluvy o úvere domáhal na rozhodcovskom súde. Okresný súd Banská Bystrica uznesením zo dňa 26.05.2015 sp. zn. 1Er/1050/2015 zamietol žiadosť súdneho exekútora na vydanie poverenia na podklade rozhodcovského rozsudku, ktoré potvrdil Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 14CoE/89/2015. Z odôvodnenia uvedených rozhodnutí vyplynulo, že exekučný titul bol vydaný na základe neprijateľnej rozhodcovskej doložky. Rozhodcovský súd tak nemal právomoc viesť konanie a vyhlásiť rozsudok. Keďže bol podaný návrh na začatie konania na rozhodcovskom súde, ktorý nemal právomoc konať, nemohlo dôjsť k zastaveniu - spočívaniu premlčacej lehoty. Žalovaný pristúpil k vykonávaniu zrážok zo mzdy listom zo dňa 22.10.2020 označeným ako predloženie dohody o zrážkach zo mzdy plateľcom mzdy, výzva na vykonávanie zrážok zo mzdy.

2. Súd z priložených dôkazov zistil, že Poštová banka a. s., dňa 10.12.2015 oznámila žalobcovi postúpenie pohľadávky zo zmluvy o úvere č. 7492432610 zo dňa 30.06.2010 na žalovaného. Žalovaný listom zo dňa 22.10.2020 vyzval spoločnosť U N I M A T, spol. s r.o. na vykonávanie zrážok zo mzdy na podklade zmluvy o úvere č. 7492432610. V zmysle čl. 3 bod 5 zmluvy o úvere č. 7492432610 zo dňa 30.06.2010 uzavretej medzi žalobcom a Poštovou bankou a. s. podpisom tejto zmluvy zmluvné strany uzatvorili Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka, ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo zmluvy o úvere v súlade s čl. 4, bod 4 OP pre úver.

3. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2016 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

4. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

5. Podľa § 326 ods. 1 a ods. 2 C. s. p., v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

6. Podľa § 328 ods. 1 C. s. p., ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

7. Podľa § 329 ods. 1 prvej vety C. s. p., súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

8. Podľa § 337 C. s. p. ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania a ak navrhovateľovi povinnosť podľa § 336 ods. 1 neuloží, poučí strany, ktorým sa neodkladným opatrením ukladá určitá povinnosť, že môžu podať žalobu vo veci samej a o právnych následkoch s tým spojených. Lehotu na podanie žaloby súd neurčuje. Súd vo výroku uznesenia podľa odseku 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej. Konanie vo veci samej sa môže týkať aj nárokov na navrátenie do pôvodného stavu alebo nárokov na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia. Súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým žalobe vo veci samej vyhovel. Ustanovenie § 335 platí primerane.

9. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

10. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

11. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

12. Podľa § 551 Občianskeho zákonníka uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

13. Účelom civilného sporového konania je zaistiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov sporových strán. K splneniu tohto účelu v určitých prípadoch nepostačuje počkať na rozhodnutie o nároku vo veci samej. V prípade, ak to vyžadujú pomery medzi sporovými stranami, súd môže za podmienok ustanovených zákonom, nariadiť na návrh neodkladné opatrenie. Zmyslom neodkladného opatrenia je úprava pomerov sporových strán, ktorá je naliehavá a nevyhnutná. Podľa povahy veci môže mať neodkladné opatrenie dočasný alebo trvalý charakter. Neodkladné opatrenie je možné nariadiť z dvoch dôvodov - potreby bezodkladnej úpravy právnych pomerov alebo potreby zamedziť zmareniu exekúcie. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pri ich nariaďovaní prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť úpravy pomerov, pričom miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Tie musia nasvedčovať, že v prípade rýchlej a naliehavej ingerencie súdu by hrozilo nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ktorá môže vzniknúť, prípadne už hrozí alebo bude ďalej pretrvávať, prípadne právne postavenie navrhovateľa v právnom vzťahu bude neisté, alebo hrozí iný nenávratný následok. Z charakteru neodkladného opatrenia i z úpravy postupu súdu pri rozhodovaní vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Nariadenie neodkladného opatrenia je prípustné, ak sporová strana osvedčí: a) existenciu vzťahu prevažne súkromnoprávneho charakteru, b) danosť práva alebo právneho záujmu, ktorému má byť poskytnutá ochrana, c) existenciu jedného z dôvodov pre jeho nariadenie, t. j. potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu ohrozenia exekúcie, d) povaha nároku umožňuje nariadenie neodkladného opatrenia, e) potreba nariadenia neodkladného opatrenia musí byť nevyhnutná a naliehavá, t. j. bez nariadenia neodkladného opatrenia hrozí riziko bezprostredne hroziacej ujmy, alebo vytvorenie nenávratného stavu, prípadne pretrvávajúce neisté postavenie v rámci právneho vzťahu, f) zásah do práv iného musí k povahe nároku a obsahu neodkladného opatrenia primeraná, g) neodkladným opatrením nemožno vytvoriť nenávratný stav.

14. Súd po posúdení obsahu podaného návrhu a priložených dôkazov dospel k záveru, že nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodné. Realizácia zrážok zo mzdy na základe uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy predstavuje zásadný zásah do majetkovej sféry spotrebiteľa bez toho, aby samotné podmienky zmluvy a jej realizácia bola v rámci ochrany spotrebiteľa posudzovaná súdom. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok únieového práva, a to ex offio súdnu kontrolu zákonnosti zmluvných plnení pre veriteľa, napríklad aj z pohľadu neprijateľných zmluvných podmienok, dodržania náležitostí zmluvy. V podstate ide o exekúciu majetku s rozdielom, že ju nevykonáva súd, ale spravidla podnikateľa. Pritom ide okrem iného o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa alebo slabšej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákona, podľa ktorého bola dojednaná. V tejto súvislosti súd poukazuje na znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-30/12, Valéria Marcinová/POHOTOVOSTĚ, s.r.o.: „Článok 6 smernice Rady z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, sa má vo svetle efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy. Článok 4 a 14 smernice Rady z 22. decembra

1986 o aproximácii zákonom, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú efektivity v tom zmysle, že bránia uplatneniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu súlad zmluvy o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy s ustanoveniami preberajúcimi do vnútroštátneho právneho poriadku článok 4 uvedenej smernice alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.“

15. V danej veci tak súd je oprávnený a povinný za účelom právoplatného preskúmania neprijateľných zmluvných podmienok v zmluve o úvere nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým pozastaví vykonávanie zrážok zo mzdy. Bez tejto súdnej ingerencie by došlo k obchádzaniu dôležitého prvku únieového práva, a to ex offio súdnu kontrolu zákonnosti zmluvných plnení pre veriteľa, napríklad aj z pohľadu neprijateľných zmluvných podmienok, dodržania náležitostí zmluvy. Súd posúdením obsahu návrhu a pripojených dôkazov, konkrétne zmluvy o úvere dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy upravená v čl. 3 ods. 5 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Dohoda o zrážkach zo mzdy je inkorporovaná do obsahu zmluvy o úvere, ktorá bola vyhotovená na predtlačenom formulári. Žalobca ako spotrebiteľ zjavne nemohol obsah úverovej zmluvy v tejto časti (konkrétne čl. 3 ods. 5) ovplyvniť, zmeniť jej obsah. Z obsahu zmluvy o úvere ako aj ustanovenia o dohode o zrážkach zo mzdy nevyplýva, že žalobca ako dlžník mal možnosť nesúhlasiť s dohodou so zrážkami zo mzdy, resp. zmluva o úvere neobsahovala vo formulárovom znení možnosť, že sa neuplatní. Z toho jasne vyplýva, že žalobca mal len možnosť buď zmluvu o úvere vrátane dohody o zrážkach zo mzdy prijať, alebo neuzavrieť celý záväzkový vzťah. Tým sa dostal oproti právnemu predchodcovi žalovaného do nevýhodnejšieho postavenia. Neprijateľná zmluvná podmienka je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatný právny úkon. Na základe toho možno skonštatovať, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá v čl. 3 ods. 5 zmluvy o úvere č. 7492432610 zo dňa 30.06.2010 je neplatný právny úkon. Z dôvodu neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy tak žalovaný, ako právny nástupca pôvodného veriteľa, nemá právny titul žiadať od zamestnávateľa žalobcu vykonávanie zrážok zo mzdy. Keďže vykonávanie zrážok zo mzdy už bolo zamestnávateľovi žalobcu doručené, je naliehavé a nevyhnutné zabezpečiť nevykonávanie zrážok zo mzdy žalobcu na základe neplatnej dohody prostredníctvom neodkladného opatrenia. Súd preto uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a oznámiť zamestnávateľovi, aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy. Súd sa z dôvodu zistenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy nezaoberal otázkou premlčania nároku žalovaného, pretože vo vzťahu k právnym záverom súdu je skúmanie premlčania irelevantné a nehospodárne.

16. Súd v záujme zachovania efektívneho súdneho procesu a hospodárnosti konania nevidel dôvod na to, aby žalobcovi ukladal povinnosť podať žalobu vo veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, pretože túto otázku súd vyriešil ako otázku predbežnú pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení. Z dôvodu existencie trvalého charakteru neodkladného opatrenia by sa žalobcovo postavenie vo vzťahu k výkonu zrážok zo mzdy na základe uvedenej dohody rozhodnutím súdu o neplatnosti predmetného právneho úkonu nezmenilo. Účelom súdneho konania je predísť ďalším sporom. Súd v záujme zachovania procesnej rovnosti strán v intenciách § 337 CSP poučil žalovaného, že môže podať žalobu vo veci samej, predmetom ktorej by bolo uloženie povinnosti žalobcovi strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy. Žalovaný má právo podať žalobu vo veci samej, pokiaľ sa domnieva, že závery súdu len na základe osvedčenia nároku žalobcom sú nesprávne, prípadne vedia byť vyvrátené v konaní vo veci samej na základe dokazovania. Žalovaný má tiež nárok uplatniť si nároky voči žalobcovi v prípade vzniku škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia. Súd pri aplikácii § 337 ods. 1 CSP neakceptoval návrh žalobcu na poučenie žalovaného, pretože žaloba o zaplatenie dlžných splátok úveru nie je spôsobilá v konaní vo veci samej vyvrátiť právne závery súdu o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

17. Žalobca bol v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia procesne úspešný. Súd tak o trovách konania súd s poukazom na znenie § 255 CSP rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu o ich výške.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne prostredníctvom Okresného súdu Banská Bystrica na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, kto ho robí - odvolateľ, ktorej veci sa týka, v akom rozsah odvolateľ rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť (odvolacie dôvody) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.